

забезпечать більшдостовірне відображення подій або господарських операцій у його фінансовій звітності.

Не вважається зміною облікової політики встановлення облікової політики для: подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій та (або) подій або операцій, які не відбувалися раніше [5, с.67].

Удосконалена облікова політика організації повинна надати істотний вплив на значення таких показників, як виробничі витрати, прибуток, податок на прибуток, додана вартість і майно, показників фінансового стану підприємства.

Таким чином, облікова політика - це правила підприємства, яких воно повинно дотримуватися. Вона забезпечує основу, в межах якої активи, зобов'язання, доходи і витрати визнаються, оцінюються і відображаються у фінансовій звітності, а також сприяє підвищенню порівнянності фінансової інформації.

Список використаних джерел

1. Кузьмінський Р. Реформування бухгалтерського обліку. *Фінанси України*. 2010. №8. С. 59-63.
2. Чібісова І.В., Драченко Д.В. Сутність облікової політики підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2016. Вип. 1(55). С.108-111.
3. Бондаренко Н.М. Теоретичні основи організації обліку на підприємстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип.4. С.10-14.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. №996–XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 07.05.2021).
5. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. с.373.

Костирко А.Г.,

канд. екон. наук, старший викладач
кафедри обліку і оподаткування

Стьопінова В.О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Діяльність суб'єктів господарювання базується на економічних взаємовідносинах із контрагентами. У процесі цих взаємовідносин

часто виникає дебіторська заборгованість, як наслідок впливу багатьох чинників. Дебіторська заборгованість має значний вплив на діяльність і фінансові результати підприємств, а тому є важливим об'єктом управління. Інформаційним забезпеченням управління слугує ефективна організація бухгалтерського обліку, зокрема дебіторської заборгованості. Ведення бухгалтерського обліку, як в нашій країні, так і в інших, має певні особливості. Обрання Україною європейського вектору розвитку знайшло відображення у всіх сферах національної економіки. Серед результатів підписання Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом слід відмітити поступове наближення у сфері бухгалтерського обліку. В Україні все частіше починають використовувати міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та міжнародні стандарти фінансової звітності, що призводить до актуалізації питання гармонізації даного виду обліку. Окремі елементи обліку дебіторської заборгованості потребують наукових досліджень, тому що вітчизняний та міжнародний облік дебіторської заборгованості відрізняються методикою.

Питання обліку дебіторської заборгованості висвітлені у наукових працях таких вітчизняних науковців, як К.В. Безверхий, Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, Т.С. Гайдучок, Т.В. Давидюк, Г.В. Нашкерська, І.Б. Садовська та ін.

На достовірність облікових даних здійснює вплив правильне визнання та оцінка дебіторської заборгованості. Цей процес регулюється НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», у якому дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума [1, 2].

З метою підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства важливого значення набуває класифікація дебіторської заборгованості. У національному положенні даний об'єкт обліку класифікується за різними класифікаційними групами, а у міжнародних стандартах висвітлюється за основними ознаками. За очікуваними термінами погашення, які встановлюються в договорах, заборгованість поділяється на: поточну дебіторську заборгованість – заборгованість, яка повинна бути погашена протягом одного року чи операційного циклу (залежно від того, який період довше); непоточну (довгострокову) заборгованість, яку в окремих країнах поділяють на середньострокову та довгострокову [4].

Для контролю за дебіторською заборгованістю підприємство формує резерв сумнівних боргів. Згідно з НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; застосування коефіцієнта сумнівності [1].

Проте, як зазначає Ю.А. Верига, сьогодні одним із найбільш суперечливих питань бухгалтерського обліку є облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів та її постійного зростання. Суб'єкти господарювання у своїй більшості не створюють резерв сумнівних боргів і, відповідно, відображення в балансі первісної вартості дебіторської заборгованості, чим завищують загальну вартість активів. Підприємства на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань перед партнерами [4].

До проблемних аспектів бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості можна віднести стан класифікації та обліку дебіторської заборгованості на рівні задоволення різних користувачів інформацією про її стан; зміст бухгалтерських записів, що визначаються в процесі визнання і оцінювання дебіторської заборгованості. Потребує вдосконалення політика управління дебіторською заборгованістю, адже саме вона визначає ефективність роботи підприємства [5]. Варто відмітити, що для різних цілей управління підприємства можуть самостійно обирати ознаку класифікації і доповнювати за необхідності власною.

Типовими проблемами, з якими стикається підприємство при управлінні та обліку дебіторської заборгованості є те, що не проводиться оцінка кредитоспроможності покупців та ефективності комерційного кредитування; недостатній професіоналізм фінансових менеджерів; низька платоспроможність покупців; не регламентована робота з простроченою дебіторською заборгованістю; відсутність достовірної інформації про терміни погашення зобов'язань компаніями-дебіторами; відсутні дані про зростання витрат, пов'язаних зі збільшенням розміру дебіторської заборгованості і часу її оборотності [5, 6].

За результатами дослідження визначено, що облік дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами мають спільні риси, які проявляються у визнанні дебіторської заборгованості активом за умови, що існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та її сума бути

достовірно визначена, а також у відображенні дебіторської заборгованості у фінансовій звітності. До суттєвих відмінностей слід віднести різний підхід до класифікації даного об'єкту обліку.

Важливою складовою управління фінансової безпекою підприємства є контроль за дебіторською заборгованістю з метою сприяння недопущення прострочення її оплати та запобігання стану безнадійної. Саме належна організація облікових процесів здатна забезпечити ефективне управління ризиками, які пов'язані із відволіканням коштів підприємства у дебіторську заборгованість, що сприятиме підвищенню ефективності управління його фінансовими ресурсами та забезпеченню фінансової безпеки.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: редакція станом на 03.11.2020 р. : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. №237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.
2. Давидюк Т.В. Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. № 1 (22). С. 102-108.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 (МСБО 32) Фінансові інструменти: подання. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text.
4. Верига Ю.А., Кривогуз А.О. Облік дебіторської заборгованості згідно з національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2018. №4(89). С. 104-111.
5. Олійник С.О. Шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості. *Науковий огляд*. № 5(48), 2018. С. 32-40.
6. Нашкерська Г. Особливості визнання та оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи і послуги. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. №11. С.31-37.

Кравчук О.С.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
 Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р. екон. наук,
 професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
 Миколаївський національний аграрний університет,
 м. Миколаїв

ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Відомо, що історія бухгалтерського обліку своїми коріннями сягає далеко в минуле. У своєму розвитку бухгалтерський облік